

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la respingerea cererii depuse Ion Bunica, cu privire la recuzarea judecătorului Completului de judecată special, Oxana Parfeni,

în cauza de contencios administrativ intentată, la cerere de chemare în judecată depusă de Ion Bunica împotriva Comisiei evaluare a procurorilor, privind anularea deciziei nr. 21 din 26 noiembrie 2024 și dispunerea evaluării repetate a candidatului.

*(Dosarul nr. 3-33/24
NR. PIGD 2-24140121-01-3-09122024)*

Lipsa temeiurilor de recuzare a judecătorului. Invocarea transferului temporar al judecătorului la Curtea Supremă de Justiție

30 ianuarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință publică cererea depusă de Ion Bunica, cu privire la recuzarea judecătorului Completului de judecată special, Oxana Parfeni,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Lilia Roic-Botezaru, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 9 decembrie 2024, Ion Bunica a depus cerere de contestare împotriva Comisiei de evaluare a procurorilor, solicitând anularea deciziei Comisiei de Evaluare a Procurorilor nr. 21 din 26 noiembrie 2024 „cu privire la candidatura lui Ion Bunica prin care s-a decis că reclamantul nu întrunește criteriile de integritate etică, și dispunerea evaluării repetate a candidatului

2. La 9 decembrie 2024, cauza nominalizată a fost repartizată în mod aleatoriu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, spre examinare în primă instanță judecătorului-raportor Ion Malanciuc.

3. Prin încheierea din 11 decembrie 2024 a Curții Supreme de Justiție, s-a primit spre examinare, în procedura contenciosului administrativ, acțiunea de contestare depusă de Ion Bunica împotriva Comisiei de evaluare a procurorilor privind anularea deciziei Comisiei de Evaluare a Procurorilor nr. 21 din 26 noiembrie 2024 cu privire la candidatura lui Ion Bunica prin care s-a decis că reclamantul nu întrunește criteriile de integritate etică, și dispunerea evaluării repetate a candidatului. S-a dispus convocarea participanților la proces în ședința de judecată stabilită pentru data de 13 ianuarie 2025, ora 09:00, sala nr. 4, în incinta Curții Supreme de Justiție.

4. La 10 ianuarie 2025, reclamantul Ion Bunica, a depus cerere de recuzare a judecătorului Completului de judecată special, Oxana Parfeni, de la examinarea cauzei de contencios administrativ, intentate la cererea de contestare depusă de Ion Bunica împotriva Comisiei de evaluare a procurorilor cu privire la anularea deciziei și dispunerea evaluării repetate a candidatului.

5. În motivare autorul cererii de recuzare menționează că, în temeiul art. 21 alin. (8) al Legii 65 din 30 martie 2023, la 2 mai 2023, Consiliul Superior al Magistraturii a hotărât prin Hotărârea nr.142/8 transferarea temporară, pentru o perioadă de 6 luni, începând cu data de 10 mai 2023, în funcție de judecător la Curtea Supremă de Justiție, a mai multor judecători, printre care

și judecătorul Oxana Parfeni, căruia i-a fost repartizată pentru examinare și care examinează nemijlocit cererea de contestare, înaintată de către subsemnat.

6. De asemenea indică că, completul constituit ilegal de recuzare, printr-un aviz consultativ a unei persoane și nu prin Lege de interpretare, reprezintă un indiciu de tribunal ilegal constituit și judecător imparțial.

7. Reține reclamantul că, timp de aproape 2 ani de zile, judecătorul Oxana Parfeni, care nici nu este judecător din Cadrul Curții Supreme de Justiție, nici nu candidează pentru ocuparea unei funcții vacante în această instanță și care nici nu a promovat verificarea integrității etice și financiare externe, este specializat în examinarea contestațiilor anume a contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor și într-un final poate fi catalogată ca o manevră administrativă interioară, ce nu afectează obligația acestora de a trece verificarea vetting.

8. Astfel consideră că prin această modalitate, în prezent judecătoria Oxana Parfeni, este afectată în independentă sa, atât pe criteriu de termen dependent de Consiliul Superior al Magistraturii, precum și de comportament decizional, ori tot Consiliul Superior al Magistraturii care a transferat-o temporar, va decide în final după evaluarea Comisiei vetting dacă judecătorul a promovat testul de etică.

9. Notează reclamantul că, la 24 decembrie 2024, judecătoria Oxana parfeni a fost identificată ca fiind participantă la un eveniment politic și anume la Ceremonia de investire a președintei Republicii Moldova Maia Sandu în cadrul celui de-al doilea mandat. Informația și imagini video sunt virale în rețeaua globală de internet precum și pe mai multe site-uri de socializare.

10. Comunică că, spre deosebire de exprimarea pozițiilor și opiniilor politice în viață privată, participarea la un miting politic în numele unui candidat electoral reprezintă un gest public de susținere a candidatului și/sau a partidului politic. Interzicerea participării la activitatea politică interzice și participarea judecătorilor la mitingurile politice.

11. În drept reclamantul Ion Bunica a invocat prevederile art. 202, 50, 52 din Codul administrativ.

12. Reclamantul Ion Bunica și reprezentatul acestuia avocatul Octavian Pașcan, în ședința de judecată au susținut cerere de recuzare integral.

13. Reprezentantul pârâtului Comisiei evaluare a procurorilor, avocatul Valeriu Cernei, au solicitat respingerea cererii ca fiind neîntemeiată.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

14. Art. 202 alin. (1) din Codul administrativ prevede următoarele:

„Judecătorul care examinează acțiunea în contencios administrativ trebuie să se abțină sau poate fi recuzat în baza temeiurilor prevăzute la art.49 și 50.”

15. Art. 49 din Codul administrativ prevede următoarele:

„Într-o procedură administrativă, pentru o autoritate publică nu au dreptul să acționeze persoanele care:

- a) înseși au statut de participant la procedura administrativă;
- b) sânt membri de familie ai unui participant;
- c) în virtutea legii sau în baza procurii/împuternicirii în baza semnăturii electronice, reprezintă în general sau în această procedură administrativă un participant;
- d) sânt membri de familie ai reprezentantului unui participant în această procedură administrativă;
- e) desfășoară activitate remunerată la un participant al procedurii administrative sau activează la el în calitate de membru al consiliului de conducere, al consiliului de supraveghere sau al unui alt organ de acest gen. Această prevedere nu se aplică persoanelor angajate la o instituție de drept public participantă la procedura administrativă;
- f) în chestiunea respectivă au întocmit o expertiză sau au acționat în mod similar în afara calității lor funcționale/de serviciu.

Persoana care, prin activitate sau decizie, poate avea nemijlocit avantaje sau dezavantaje este asimilată participantului. Această prevedere nu se aplică dacă avantajul sau dezavantajul se bazează doar pe faptul că cineva face parte dintr-un grup de populație sau grup profesional ale cărui interese comune sânt atinse de chestiunea în cauză.

Membru de familie în sensul alin.(1) lit. b) și d) sânt:

- a) logodnicul/logodnica;
- b) soțul/soția;
- c) ruda sau afinul pe linie dreaptă sau colaterală până la gradul IV inclusiv;
- d) persoanele care printr-un raport de îngrijire creat pe o durată mai îndelungată sânt legate unele de altele ca părinții cu copilul (părinți educatori și copil îngrijit).

Persoanele indicate la alin.(3) se consideră membri de familie și atunci când căsătoria pe care se întemeia relația sau comunitatea domestică nu mai există dacă persoanele sânt legate în continuare între ele ca soț și soție sau ca părinți și copil.”

16. Art. 50 din Codul administrativ prevede următoarele:

„Pentru o autoritate publică într-o procedură administrativă nu pot acționa, de asemenea, persoanele în privința cărora există un motiv de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției.

Motivul indicat la alin.(1) poate exista, în special, atunci când persoana care acționează pentru autoritatea publică:

a) întreține relații personale strânse cu un participant la procedura administrativă ori cu reprezentantul legal sau împuternicit al acestuia;

b) și-a expus părerea în public în mod depreciativ sau într-un alt mod ce poate fi contestat în privința unui participant la această procedură;

c) și-a expus părerea în public cu privire la finalitatea procedurii sau la aprecierea probelor până la încheierea procedurii;

d) are un interes economic sau personal față de rezultatul procedurii administrative.”

17. Art. 202 alin. (4) Cod administrativ, prevede că:

„Recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută în Codul de procedură civilă.”.

18. Art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă prevede că:

„Judecătorul care judecă cauza urmează a fi recuzat dacă:

e) are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea cauzei ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.”

19. Art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție relevă că:

„În cazul în care buna funcționare a Curții Supreme de Justiție este grav afectată din cauza numărului de posturi vacante, Consiliul Superior al Magistraturii poate transfera, cu titlu temporar, prin derogare de la prevederile [Legii nr.544/1995](#) cu privire la statutul judecătorului, din instanțele de nivel inferior judecătorești care corespund criteriilor legale de ocupare a funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție. Transferul temporar va fi încetat la ocuparea a cel puțin 11 dintre posturile de judecător al Curții Supreme de Justiție, iar judecătorii temporar transferați revin în funcțiile deținute înaintea transferului. Pe perioada transferului, judecătorii transferați primesc salariul judecătorului Curții Supreme de Justiție, raportat la vechimea în muncă respectivă.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

20. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, imparțialitatea judecătorului se prezumă până la proba contrară (a se vedea hot. CtEDO Hauschildt c. Danemarca, 1989, § 47; Kyprianou v. Cipru, 2005, § 119). Simplul fapt al invocării lipsei de imparțialitate nu este determinant, cel mai important fiind dacă această îndoială poate fi justificată în mod obiectiv (a se vedea hot. CtEDO Ferrantelli și Santangelo v. Italia, 1996, § 58).

21. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că motivele invocate de către reclamantul Ion Bunica, nu cad sub incidența cel puțin a unuia din temeiurile prevăzute de art.50 din Codul administrativ.

22. Temeiurile invocate nu se încadrează nici în norma art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, conform căreia judecătorul care judecă cauza urmează a fi recuzat dacă are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea cauzei ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.

23. În opinia Completului de judecată, faptul transferului temporar al judecătorului Oxana Parfeni la Curtea Supremă de Justiție de la instanțe ierarhic inferioare, precum și lipsa evaluării în baza Legii nr. 65/2023 nu ridică dubii de imparțialitate a acestui judecător. Or, deși face referire la aceste norme, reclamantul Ion Bunica nu invocă fapte concrete care ar pune la îndoială abilitatea judecătorului recuzat de a judeca imparțial cauza de contencios administrativ intentată la contestația lui Ion Bunica.

24. Completul de judecată special reține că argumentele invocate pentru recuzarea judecătorului Oxana Parfeni se referă, în esență, la inadmisibilitatea de principiu a participării acestora la examinarea oricăror contestații depuse împotriva deciziilor emise de Comisie în temeiul Legii nr. 26/2022, deoarece nu sunt judecători plenipotențiar ai Curții Supreme de Justiție.

25. Conform art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65/2023, în cazul în care buna funcționare a Curții Supreme de Justiție este grav afectată din cauza numărului de posturi vacante, Consiliul Superior al Magistraturii poate transfera, cu titlu temporar, din instanțele de nivel inferior judecători care corespund criteriilor legale de ocupare a funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție.

26. Reclamantul Ion Bunica nu contestă faptul că în primăvara anului 2023 buna funcționare a Curții Supreme de Justiție a fost afectată grav ca urmare a demisiei a 20 din cei 25 de judecători în funcție ai acestei instanțe. El nu neagă nici faptul că judecătoria Oxana Parfeni a fost transferată la Curtea Supremă de Justiție prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii și că corespundea la data hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii criteriilor legale de ocupare a funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție. Transferul temporar a fost efectuat în baza unui anunț public și cu acordul judecătorilor.

27. Reclamantul Ion Bunica pun în discuție legalitatea însăși a transferului temporar, însă Curtea Constituțională prin decizia nr. 100 din 10 august 2023 a declarat inadmisibile sesizările pentru controlul constituționalității articolului 21 alin. (8) din Legea nr. 65/2023. Instanța constituțională nu a găsit în norma contestată prevederi care ar pune în discuție independența judecătorilor transferați temporar la Curtea Supremă. La moment, articolul

21 alin. (8) din Legea nr. 65/2023 este în vigoare, poartă un caracter obligatoriu, este executoriu și este opozabil tuturor. Completul de judecată este surprins că, în pofida acestor fapte, reclamantul Ion Bunica, care este procuror, dar și reprezentantul acestuia, care este avocat de profesie, nu au făcut referire în cererea de recuzare la decizia nr. 100, chiar dacă aceasta a fost adoptată cu mai mult 1 an până la depunerea cererii de recuzare.

28. Reclamantul Ion Bunica susține că judecătorii transferați temporar la Curtea Supremă de Justiție nu sunt independenți. El nu au susținut în niciun fel această alegație. Transferul temporar la Curtea Supremă de Justiție este efectuat de către Consiliul Superior al Magistraturii, care este garantul independenței judecătorilor. Judecătorii transferați beneficiază de aceleași garanții de independență ca și ceilalți judecători. Durata mandatului judecătorilor transferați temporar este reglementat în lege, acesta extinzându-se până la numirea a celui de al 11-lea judecător al Curții Supreme. În orice caz, chiar și după finalizarea transferului temporar, judecătorii nu sunt demși, ei continuând să exercite funcțiile de judecător deținute înaintea transferului. Aceste elemente confirmă caracterul vădit neîntemeiat al alegației cu privire la lipsa de independență.

29. Completul de judecată special notează că argumentul cu privire la inadmisibilitatea examinării contestației depuse în temeiul Legii nr. 26/2022 de către judecătorii transferați temporar la Curtea Supremă de Justiție a fost examinat și respins de mai multe ori de Curtea Supremă de Justiție prin acte de dispoziție emise până la formularea cererii de recuzare de către reclamantul Ion Bunica. Drept exemple în acest sens pot servi încheierea din 23 februarie 2024 în cauza nr. 3rh-39/23, încheierile din 08 aprilie 2024 și 18 aprilie 2024 emise în cauza nr. 03-33/23, încheierea din 04 iulie 2024 în cauza nr. 3-9/24, încheierea din 13 septembrie 2024 în cauza nr. 3-11/24, încheierile din 13 septembrie și 16 septembrie 2024 în cauza nr. 3-24/24, încheierea din 17 septembrie 2024 în cauza nr. 3-20/24, încheierea din 24 septembrie 2024 în cauza nr. 3-17/24, dar și încheierile din 10 octombrie 2024, 11 octombrie 2024 și 15 octombrie 2024 în cauza nr. 3-25/24.

30. De asemenea reclamantul Ion Bunica a mai susținut că judecătorul recuzat nu poate participa la examinarea cauzei pe motiv că nu a fost supus evaluării conform Legii nr. 65/2023. Însă, prezentul litigiu se referă la o decizie a Comisiei de evaluare a procurorilor, emisă în temeiul Legii nr. 26/2022. Conform art. 14 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, Curtea Supremă de Justiție examinează contestațiile împotriva deciziilor defavorabile ale Comisiei într-un complet de judecată special compus din 3 judecători și un judecător supleant. Judecătorii și judecătorul supleant sunt desemnați de președintele Curții Supreme de Justiție. Legea nr. 26/2022 nu interzice

judecătorilor transferați temporar la Curtea Supremă de Justiție să facă parte din acest complet. Prin urmare, acest argument este neîntemeiat.

31. Succesiv, Completul de judecată nu poate accepta ca fiind viabile argumentele reprezentantului reclamantului, care consideră că prezența judecătorului Oxana Parfeni la ceremonia de depunere a jurământului și investire în funcție a Președintelui Republicii Moldova, Maia Sandu, ar constitui o manifestare politică incompatibilă cu statutul de magistrat. Or, ceremonia de investire în funcție a Președintelui Republicii Moldova este un act de stat și un eveniment oficial, solemn, prevăzut atât de Constituția Republicii Moldova, cât și de Codul electoral, nefiind un eveniment politic sau un miting electoral.

32. Ceremonia solemnă de depunere a jurământului și investirea în funcție Președintelui Republicii Moldova reprezintă o etapă instituțională obligatorie în exercitarea funcției supreme în stat, conform prevederilor constituționale. La astfel de ceremonii sunt prezenți, în mod obișnuit, reprezentanți ai tuturor puterilor statului, inclusiv ai autorității judecătorești, ceea ce nu poate fi interpretat ca un act de susținere politică.

33. La acea ceremonie solemnă au participat reprezentanți ai mai multor instituții importante din stat, dar și alte personalități notorii, printre care președintele Curții Constituționale, președintele Parlamentului Republicii Moldova, prim-ministrul Republicii Moldova, foștii șefi de stat, președintele Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare, membri ai Guvernului, deputați din Parlament, membri ai corpului diplomatic, actori și alții, în total în lista persoanelor care au fost invitate la eveniment fiind aproximativ 500 de persoane.

34. Judecătoarea recuzată, Oxana Parfeni, a participat la acest eveniment în calitate oficială, ca reprezentant al Curții Supreme de Justiție, care este instanța judecătorească supremă în Republica Moldova, dar nu în nume personal sau ca exponent al unei opțiuni politice.

35. Completul de judecată special consideră că, reclamantul Ion Bunica a interpretat greșit norma privind interdicția desfășurării activităților politice din art. 8 alin. (3²) lit. b) din Legea nr. 544/1995. Or, această prevedere vizează implicarea activă a magistraților în acțiuni care pot genera suspiciuni privind afilierea politică, cum ar fi participarea la mitinguri de susținere electorală, promovarea unor candidați politici sau exprimarea unor opinii partizane.

36. La caz, reclamantul Ion Bunica face o confuzie între participarea la un eveniment oficial și implicarea într-un miting electoral. Spre deosebire de un miting politic, ceremonia de investire este o procedură formală, care se

desfășoară în baza Constituției și a legilor statului. Interdicția participării la activități politice nu include participarea la evenimentele instituționale unde sunt prezenți reprezentanți ai tuturor ramurilor puterii de stat.

37. În această ordine de idei, Completul de judecată special conchide că, participarea judecătoarei Oxana Parfeni la ceremonia solemnă de investire a Președintelui Republicii Moldova nu poate fi interpretată ca o manifestare politică sau ca o acțiune ce ar afecta imparțialitatea și prestigiul justiției și nu poate trezi îndoieli rezonabile unui observator obiectiv privind imparțialitatea ei la examinarea prezentei cauze de contencios administrativ, deoarece la acea ceremonie nu au fost discutate cauze concrete, în special cauza reclamantului.

38. Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de recuzare depusă de Ion Bunica, judecătorului Oxana Parfeni.

39. În conformitate cu art. 50 alin.(1) și (2), 202 alin.(1), (3) și (4) și art.230 din Codul administrativ, art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge cererea depusă de Ion Bunica, cu privire la recuzarea judecătorilor Completului de judecată special, Oxana Parfeni, de la examinarea cauzei de contencios administrativ, intentată de Ion Bunica împotriva Comisiei evaluare a procurorilor, privind anularea deciziei nr. 21 din 26 noiembrie 2024 și dispunerea evaluării repetate a candidatului.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Lilia Roic-Botezatu